

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

N. Oosterom (BBB) en A. Merks (BBB)
(d.d. 15 november 2023)

Nummer
4022

Onderwerp
Ontwikkeling Middengebied Zuidplaspolder

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Het Masterplan om in de Zuidplaspolder, voor het eerst sinds Zeewolde in 1984, weer een nieuw dorp toe te voegen aan Nederland is bijzonder. In de vorige Statenperiode is er al veel over gezegd en besloten. Echter er blijven nieuwe ontwikkelingen komen, die soms de wenkbrauwen doen fronzen, en soms zelfs zorgwekkend zijn. Bijvoorbeeld de vrees dat het dorp onderwater komt te liggen, en de gemeente Zuidplas financieel onderwater gaat.

Naast financieel roept ook het huidige plan nog diverse andere vragen op, waar de provincie Zuid-Holland ook een rol in heeft.

BBB is benieuwd hoe GS naar deze ontwikkelingen kijkt en hoopt op duidelijke antwoorden op de onderstaande vragen.

Ondergetekenden stellen aan het college van Gedeputeerde Staten de volgende vragen:

Financieel

- 1. Heeft GS kennis genomen van het noodplan voor de begroting van de gemeente Zuidplas en hoe kijkt GS hier tegenaan?*

Antwoord

Ja. In de Zomernota 2023 presenteerde de gemeente een financieel scenario met tekorten voor de jaren 2023 en verder. Het college sprak met de gemeenteraad af om met een gewogen voorstel van maatregelen te komen. Wij gaan er bij de beantwoording van uw vraag vanuit dat dit het noodplan is waarnaar u in uw vraag refereert.

In onze jaarlijks terugkerende brief 'tussenbericht financieel toezicht' aan de gemeenteraad van Zuidplas uitten wij afgelopen zomer onze zorgen over de financiële positie van de gemeente. Met de voorgestelde maatregelen verwachten wij dat de begroting 2024 en 2025 structureel en reëel sluitend zal zijn, waardoor de gemeente van rechtswege onder regulier (repressief) toezicht komt te staan. Voor de jaren daarna worden nog aanzienlijke tekorten verwacht, mede als gevolg van een korting op het Gemeentefonds doordat het Rijk een voorschot neemt op een nieuwe financieringssysteem. Daarnaast krijgt Zuidplas een lagere uitkering als gevolg van de herijking (herverdeling) van het gemeentefonds.

Op dit moment is de provincie vanuit haar toezichhoudende taak bezig met de beoordeling van de gemeentelijke begrotingen 2024. Met betrekking tot beleidskeuzes van gemeenten beperkt het financieel toezicht zich tot de realiteit en de financiële gevolgen ervan. Andere aspecten, waaronder de maatschappelijke impact van maatregelen, vallen onder de autonome bevoegdheid van de gemeente en maken geen onderdeel uit van het toezicht. Ambtelijk zijn de in de begroting 2024 van Zuidplas opgenomen maatregelen vooraf afgestemd met de provincie. Naar ons oordeel zijn de voorgestelde maatregelen reëel.

Zuidplas stelt in 2024 een aanvullend plan op voor 2026 en verder om ook voor die jaren te komen tot een structureel en reëel sluitende begroting. Ook dit plan zullen wij beoordelen op realiteit en financiële effecten.

2. *In deze tijd van toenemende armoede door extreme inflatie kan een stijging van 12-13% van de OZB voor veel huizenbezitters heel pittig zijn, zeker voor mensen die het al moeilijk hebben. Nu snappen wij dat GS hier niet over gaat, maar de gemeente zelf. Heeft GS de moeilijke financiële situatie zien aankomen voor de gemeente Zuidplas, toen er akkoord is gegeven op de verdere ontwikkeling van het Middengebied? Zo ja, is wat is hier toen mee gedaan? Zo nee, welke lessen vallen hieruit te leren?*

Antwoord

De gemeente Zuidplas heeft een onderbouwing van de financiële haalbaarheid opgesteld voor het Masterplan voor het Middengebied van de Zuidplaspolder dat op 19 mei 2021 is vastgesteld door de gemeenteraad van Zuidplas. Dit heeft de basis gevormd voor het (budget neutrale) Financieel Kader dat door de gemeenteraad van Zuidplas is vastgesteld als financieel uitgangspunt voor de integrale ontwikkeling.

De onderbouwing van de financiële haalbaarheid is, onder geheimhouding, ingezien door ambtelijke deskundigen van de provincie. Het oordeel was dat het een realistische en degelijke onderbouwing betrof, waarin ook voldoende financiële ruimte zat om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen zoals een tijdelijke teruggang in de economie. Op dat moment was er dus sprake van een financieel uitvoerbaar plan op basis van de op dat moment beschikbare informatie. Tevens heeft de Rijksoverheid ongeveer een half jaar eerder een subsidie (in het kader van de Woningbouwimpuls) toegekend aan de gemeente Zuidplas op basis van dezelfde uitgangspunten waarmee ook de Rijksoverheid toen geoordeeld heeft dat er sprake was van een realistische en degelijke financiële onderbouwing.

Sinds mei 2021 is er veel veranderd. De rente, kosten van bouwmaterialen en menskracht zijn enorm gestegen terwijl de baten (met name de huizenprijzen) niet of nauwelijks zijn gestegen. Daarmee is de financiële haalbaarheid van het Masterplan verslechterd. Dit is het gevolg van, met name internationale, ontwikkelingen die in mei 2021 niet te voorzien waren, zoals de oorlog in Oekraïne. Tevens heeft de gemeente Zuidplas ervoor gekozen om, op basis van de uitkomsten van de milieueffectrapportage (m.e.r.), een aantal doelstellingen voor het Middengebied aan te scherpen, bijvoorbeeld met betrekking tot een toekomstbestendiger waterpeil. Ook deze aanscherpingen hebben financiële gevolgen gehad.

Wij hebben hier wederom van geleerd dat de toekomst niet te voorspellen valt. Ook nu weten wij niet hoe de omstandigheden over 2,5 jaar zullen zijn. Dat is echter geen reden om bij de pakken neer te zitten en niets te doen. Er is een enorme woningbouwopgave in Zuid-Holland en ook onder lastige omstandigheden vraagt dat om doorzettingsvermogen en blijvende inzet om woningen in Zuid-Holland te realiseren. Daarbij is het van belang te melden dat de gemeente Zuidplas de (aangescherpte) ambities m.b.t. bijvoorbeeld water, bodem en mobiliteit overeind houdt. Ruimtelijke ingrepen zijn immers voor zeer lange tijd, de afgelopen jaren hebben aangetoond dat de marktomstandigheden vaak van korte duur zijn.

3. *De gemeenteraad Zuidplas heeft in meerderheid aangegeven dat de andere bestuurlijke partners van de ontwikkeling van het Middengebied en eigenaren van de grondbank financieel moeten bijspringen[1]. De provincie Zuid-Holland is een van die bestuurlijke partners. Hoe kijkt de GS hiernaar? Is GS bereid om financieel bij te springen? Zo ja, hoe wordt dit gedekt? Zo nee, welke gevolgen verwacht GS dat dit besluit heeft?*

Antwoord

De gemeenteraad van Zuidplas heeft d.m.v. een motie het college van Burgemeester en Wethouders verzocht om via subsidiegelden, bijdragen van de Rijksoverheid of andere bestuurlijke partners, uiterlijk in het vierde kwartaal van 2024 tot een sluitende grondexploitatie voor de eerste fase (fase 1A) en sluitend financieel perspectief voor de volgende fases te komen.

De provincie levert in algemene zin geen bijdrage om gemeentelijke grondexploitaties sluitend te maken. Gemeenten kunnen wel een financiële bijdrage uit de zogenoemde knelpuntenpot aanvragen bij de provincie om een tekort op de grondexploitatie (deels) of anterieure overeenkomst mee te dekken.

De provincie levert overigens al financiële bijdragen aan de ontwikkeling van het Middengebied van de Zuidplaspolder. In de Bestuurlijke Overeenkomst Ontwikkeling Middengebied Zuidplaspolder (1 juli 2021) en de Deelovereenkomst Mobiliteit (27 juni 2023) zijn bijvoorbeeld de bijdrage m.b.t. mobiliteit (in totaal € 6 miljoen), een bijdrage van € 4 miljoen uit de zogenaamde Nota Ruimte middelen (zie ook hieronder) en de inzet van de middelen (€ 113.000) voor de duurzame exploitatie van energiepotentieel Zuidplaspolder vastgelegd. Daarnaast is de provincie financieel verantwoordelijk voor de realisatie van de Groene Waterparel en de ecologische verbindingzone. Tevens draagt de provincie financieel bij door de inzet van de zogenaamde Vliegende Brigade.

Daarnaast heeft het Rijk in het verleden in het kader van de Nota Ruimte, middelen beschikbaar gesteld aan de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Zuidplaspolder (ROZ), waaraan meerdere overheden deelnamen, voor de duurzame ontwikkeling van de Zuidplaspolder. Na de opheffing van de ROZ zijn deze zogenaamde Nota Ruimte middelen ondergebracht bij de provincie met de afspraak dat deze ingezet blijven worden voor de duurzame ontwikkeling van de Zuidplaspolder en dat toekenning van deze middelen wordt afgestemd met de overige overheden die betrokken zijn bij de ontwikkeling van de Zuidplaspolder. Deze Nota Ruimte middelen kunnen dus niet door de provincie voor andere gebieden of doelen worden ingezet.

Op dit moment zijn alle beschikbare Nota Ruimte middelen gereserveerd voor specifieke projecten in de gehele Zuidplaspolder (en dus niet alleen voor het Middengebied). In de Bestuurlijke Overeenkomst Ontwikkeling Middengebied Zuidplaspolder, ondertekend op 1 juli 2021 door de gemeente Zuidplas, de Grondbank RZG Zuidplas en de provincie, is bijvoorbeeld vastgelegd dat € 4 miljoen is gereserveerd voor de duurzame en klimaatadaptieve ontwikkeling van het Middengebied, waarmee al een deel van de Nota Ruimte middelen beschikbaar is gesteld voor de ontwikkeling van het Middengebied.

Wij gaan onderzoeken of op korte termijn een groter deel van deze Nota Ruimte middelen vrij zou kunnen komen te vallen voor ontwikkeling van het Middengebied. Indien dat het geval is, zullen wij daarover afstemmen met de deelnemers aan het Bestuurlijk Overleg Zuidplaspolder Middengebied (de gemeenten Zuidplas, Rotterdam, Waddinxveen, Gouda en het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard) en uiteraard zullen wij ons eventuele voorstel voor concrete beschikking van deze Nota Ruimte middelen aan de gemeente Zuidplas voor het Middengebied ook voorleggen aan Provinciale Staten.

Wij vinden dat de Grondbank haar gronden aan de gemeente beschikbaar moet stellen voor de beoogde planontwikkeling mits dit voor de Grondbank budgettair neutraal kan plaats vinden. In verband met de financiële haalbaarheid heeft de gemeente er voor gekozen de plannen gefaseerd uit te voeren. Voor de eerste fase heeft de gemeente een financieel haalbare exploitatie opgesteld en is thans in gesprek met de

Grondbank en de provincie over verkoop van gronden aan de gemeente die in deze eerste fase gelegen zijn.

Openbaar vervoer

De Provincie heeft meermaals aangegeven het belangrijk te vinden dat vanaf de eerste dag dat er mensen wonen OV beschikbaar is in nieuwe dorpen en wijken. Als dit niet het geval is, schaffen mensen toch één of meerdere auto's extra aan, wat onwenselijk is. Wij lezen nu in de plannen dat er pas goede OV-voorzieningen, als een busbaan, komt op het moment dat 1500 huizen klaar zijn.

4. *Klopt dit beeld? En wat gaat de Provincie/GS eraan doen om toch te zorgen dat er kwalitatief goed OV is zodra de bewoners van de eerste 1499 huizen in het Vijfde Dorp gaan wonen?*

Antwoord

Wij herkennen dit beeld niet. In het Programma van Eisen voor de nieuwe busconcessie Zuid-Holland Noord is vastgelegd dat de nieuwe vervoerder een nieuwe woonkern, waarvan op basis van de bouwplannen is vastgesteld dat er minimaal 800 mensen gaan wonen, vanaf de 50ste woning moet ontsluiten met openbaar vervoer, mits de wegbeheerder dit mogelijk gemaakt heeft door o.a. de realisatie van een veilig te bedienen en bereiken bushalte. Het Vijfde Dorp valt hier ook onder.

De nieuwe vervoerder heeft zich gecommitteerd aan dit Programma van Eisen en dient daarom op tijd met een voorstel te komen hoe een nieuwe woonkern ontsloten gaat worden. Hiervoor gaan provincie, gemeente Zuidplas en vervoerder met elkaar in gesprek. De eerste gesprekken worden hierover reeds gevoerd. Hiermee wordt ervoor gezorgd dat het Vijfde Dorp vanaf het begin goed ontsloten is met openbaar vervoer.

Tevens willen wij benadrukken dat wij in ons coalitieakkoord het STOMP-principe (Stappen/Trappen/Openbaar Vervoer/Mobility as a service (MAAS)/personenvervoer per auto) als uitgangspunt en ambitie hebben vastgelegd. Dit komt overeen met de Bestuurlijke Overeenkomst Ontwikkeling Middengebied Zuidplaspolder (1 juli 2021) waarin is vastgelegd dat de gemeente Zuidplas en de provincie streven naar duurzame mobiliteit waarbij de voorkeursvolgorde is: te voet, te fiets, met het openbaar vervoer, met de auto. De gemeente Zuidplas heeft dus als uitdaging om zoveel mogelijk nieuwe (maar ook bestaande) bewoners te verleiden om volgens het STOMP-principe zich te verplaatsen. Het is aan de gemeente Zuidplas om hier bijpassende maatregelen voor te nemen en deze vormen van mobiliteit zoveel mogelijk te faciliteren. Uiteraard voor zover passend binnen de beleidskaders van de provincie.

5. *De roep om een extra treinstation, bijvoorbeeld Gouda-West, wordt steeds luider. Wat kan de rol van GS zijn om dit besluit te bespoedigen? En is het doortrekken van de metroverbinding vanuit Nesselande of Lansingerland ook een optie? Hoe ziet GS dit?*

Antwoord

Wij hebben geen formele mogelijkheden om de realisatie van een station aan de westkant van Gouda te bespoedigen. De wens in de regio voor het realiseren van een extra treinstation is bekend en als de kans zich voordoet zullen wij ons ervoor inzetten om deze wens op andere bestuurlijke niveaus onder de aandacht te brengen. In de Deelovereenkomst Mobiliteit, die wij op 27 juni 2023 hebben vastgesteld, is dan ook vastgelegd dat er tussen de betrokken overheden nog afspraken worden gemaakt over het vervolgproces ten aanzien van de realisatie van een mogelijk nieuw treinstation naar aanleiding van het haalbaarheidsonderzoek naar Hoogwaardig Openbaar Vervoer in de Zuidplaspolder.

In het verleden is onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om de Rotterdamse metro te verlengen naar het Vijfde Dorp toe. Dit is echter geen realistische optie gebleken. Het gaat namelijk om een eenzijdige reizigersstroom (aangezien het Vijfde Dorp het eindstation zou zijn), forse investeringskosten (o.a. vanwege de bodemgesteldheid van het tracé en bestaande bebouwing op het tracé) en wat betreft reistijd zou deze verbinding ook niet kunnen concurreren omdat het sneller zou zijn om vanaf het Vijfde Dorp naar station Nieuwerkerk aan den IJssel te gaan en daar de trein te nemen naar Rotterdam Centraal.

Water/bodem

Toen in de jaren tachtig het Bleulandziekenhuis gebouwd moest worden, wat destijds nog een natgebied was, werd er ruim een miljoen kuub zand opgereden om voor te belasten. Door de ondergrondse druk zakte de grond daar weg en kwam er een eiland bij in de Reeuwijks plassen. Als de A20 verbreed wordt en de bestaande wegen krijgen extra verkeer te verduren, geeft dit extra druk op de bodem. Door de bouw van het Vijfde Dorp zal dit ook zo zijn in het Middengebied. Er is nog niet onderzocht wat de ondergrondse (water)druk gaat doen.

6. *Hoe kijkt GS tegen bovenstaande aan? Hoe gaat GS om met de mogelijke gevolgen van de (water)druk?*

Antwoord

Er is door de gemeente Zuidplas een eerste indicatieve analyse gedaan voor het Middengebied van de bodemopbouw en de gedragingen van de bodem bij toenemende belasting als gevolg van algemene ophoging, infrastructuur en overige inrichting. Verkeer is een incidenteel gewicht en doet als zodanig niets met de bodemdruk. Het Vijfde Dorp is grotendeels gesitueerd op een historische kreekrug en die gronden kennen een betere bodemgesteldheid dan de omgeving. De ondergrond bestaat hier namelijk voornamelijk uit diverse kleilagen en is derhalve niet te vergelijken met de, hoofdzakelijk uit veenlagen bestaande, bodem in Gouda en Reeuwijk. Desalniettemin zullen stabiliteit en (bodem)gevolgen voor de omgeving van de voorgenomen werkzaamheden in het Middengebied een zeer belangrijk punt van uitwerking zijn in de vervolgfase. De gemeente Zuidplas zal bij deze uitwerking eventuele randgevolgen en risico's delen met bestuurlijke partners in de regio, zoals buurgemeenten, het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, de provincie en Rijkswaterstaat.

7. *Het Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen is begin november gestart met een Project "bodemdaling bestendige nieuwbouw". Dit project is mede tot stand gekomen door o.a. de provincie Zuid-Holland. Uit het programma blijkt dat het Vijfde Dorp gaat fungeren als proeftuin. Dit kan de levenskwaliteit van huidige bewoners en inwoners negatief beïnvloeden. Kan GS toelichten hoe er omgegaan wordt met onverwachte uitdagingen? En welke garanties kunnen de bewoners verwachten, als blijkt dat de proef niet slaagt?*

Antwoord

Voor de ontwikkeling van het Middengebied/Vijfde Dorp wordt, in opdracht van de gemeente Zuidplas, gedegen bodemonderzoek en geotechnische engineering uitgevoerd zodat de aanlegwerkzaamheden (waaronder ook ophogen en maatregelen voor zetting reductie) binnen acceptabele en beheersbare risico's uit kunnen worden gevoerd. Welke specifieke onderwerpen als zogenaamde "proeftuin"-uitwerkingen zullen worden benoemd en welke impact deze mogelijk kunnen hebben op de omgeving, is nog niet bekend. In de uitwerking van de opgave in het algemeen en mogelijke proeftuin-maatregelen in het bijzonder, zullen de risico's in beeld worden gebracht en voortdurend worden afgewogen. Mogelijke gevolgen voor bestaande bewoners en bedrijven behoren daarbij voor de gemeente Zuidplas tot de

belangrijkste wegingsfactoren. Voor alle werkzaamheden geldt dat de initiatiefnemer aansprakelijk is voor herleidbare schade.

Ecologie

8. *Tijdens de commissievergadering van de Commissie Ruimte, Wonen en Economie d.d. 21 september 2022 is toegezegd dat GS bij de verdere vormgeving van de ecologische verbindingzone in gesprek zou gaan met ondernemers en dat de ecologische verbindingzone "best iets naar links of rechts kon schuiven". Wij horen uit de regio dat deze toezegging helaas niet is uitgevoerd, en dat er geen gesprekken met de huidige ondernemers in het Middengebied hebben plaatsgevonden. Herkent GS dit beeld? Zo ja, wat is hiervan de oorzaak, en hoe en wanneer gaat GS dit alsnog uitvoeren?*

Antwoord

Tijdens de overlegvergadering van Statencommissie Ruimte, Wonen en Economie van 21 september 2022 (RWE/T2022.006) is de volgende toezegging gedaan: "bij het verder vormgeven (van de ecologische verbindingzone) in gesprek te blijven met de gemeente en de betreffende bedrijven die hebben ingesproken tijdens de hoorzitting". Aan deze toezegging is voldaan door met desbetreffende inspreker (kippenslachterij) in gesprek te gaan. Er is dus niet toegezegd om met alle eigenaren in het gebied in gesprek te gaan.

Daarnaast is het goed om te vermelden dat er al gewerkt wordt aan de voorbereiding van de realisatie van de ecologische verbindingzone (EVZ). Met de gemeente wordt het gesprek gevoerd over de inhoud van de te sluiten Deelovereenkomst EVZ, zoals afgesproken in de Bestuurlijke Overeenkomst Ontwikkeling Middengebied Zuidplaspolder (1 juli 2021). Op 27 en 30 november 2023 heeft een, door de gemeente Zuidplas georganiseerde, inloopbijeenkomst voor het Ontwerpbestemmingsplan plaatsgevonden. Daar was alle ruimte voor vragen en dus ook voor vragen over de EVZ. Ook daarna is er ruimte voor grondeigenaren, wiens gronden gelegen zijn binnen de begrenzing van de EVZ, om individueel met de provincie in gesprek te gaan. Ons voornemen is om de Subsidie Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap (SKNL) in januari 2025 open te stellen voor zelfrealisatoren, zodat 2024 kan worden benut voor gesprekken en natuurinrichtingsplannen. Het is gebruikelijk om de ligging van een EVZ pas te wijzigen nadat een (zelf)realisator een natuurinrichtingsplan heeft opgesteld en een aanvraag heeft ingediend. Vandaar dat het gesprek nog niet gevoerd is over het "iets naar links of rechts schuiven" van de ligging van de EVZ.

9. *Er is geen duidelijkheid in betrekking tot beschermde flora en faunasoorten. Er huizen veel weidevogels, vleermuizen maar ook andere diersoorten in de Zuidplaspolder. Kan GS opheldering geven wat de impact van het Vijfde Dorp gaat zijn voor deze beschermde flora en faunasoorten? Bovendien wordt er gesteld dat het waterpeil in het middengebied omhoog moet. Wat betekent dit voor de huidige beweiding van vee, paarden en ander agrarisch gebruik? Wat zijn volgens GS de consequenties voor de melkveebedrijven in de Zuidplaspolder?*

Antwoord

In het kader van de herziening van het provinciale Omgevingsbeleid voor het Middengebied van de Zuidplaspolder is een milieueffectrapport (MER) vastgesteld door ons en door Provinciale Staten (PZH-2022-808163032). In dit MER is ook aangegeven welke effecten de voorgenomen ontwikkeling heeft op de nu aanwezige plant- en diersoorten in het gebied die beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming (paragraaf 7.6 van het hoofdrapport en Bijlage VIII, Effectbeoordeling natuur).

Overigens heeft de gemeente Zuidplas hier nog verdiepend onderzoek op gedaan in het gemeentelijke MER, dat gekoppeld is aan de bestemmingsplannen voor het Middengebied van de Zuidplaspolder. Dit gemeentelijke MER heeft inmiddels ter inzage gelegen tezamen met het Ontwerpbestemmingsplan Middengebied Zuidplaspolder 1 (dat betrekking heeft op o.a. het Vijfde Dorp en de nieuwe bedrijventerreinen) en ligt momenteel opnieuw ter inzage tezamen met ontwerpbestemmingsplan Middengebied Zuidplaspolder 2 (dat betrekking heeft op o.a. de Groene Waterparel en de Groene Schakel). De Commissie voor de milieueffectrapportage heeft in haar advies over zowel het provinciale MER als het gemeentelijke MER aangegeven dat er gedegen en volledig onderzoek heeft plaatsgevonden. De gemeente Zuidplas voert momenteel nader ecologisch onderzoek uit met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna in het gebied. De uitkomsten hiervan worden opgenomen in de planuitwerkingen van de gemeente.

De gemeente Zuidplas geeft aan dat het waterpeil niet in het gehele Middengebied wordt verhoogd, maar alleen op de locatie van het Vijfde Dorp. Dit uitgangspunt is gebaseerd op de onderzoeken die zijn uitgevoerd in het kader van het MER en overleg van de gemeente Zuidplas met het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard. Bij de uitwerking en uitvoering van de waterpeilverhoging past de gemeente tevens maatwerk toe, onder andere voor de inpassingsopgave van de te handhaven woningen, om ongewenste of onvoorziene gevolgen te voorkomen.

Op basis van het gemeentelijk MER worden er geen effecten van deze peilverhoging in het Vijfde Dorp verwacht voor de omliggende delen van het Middengebied. Op voorhand worden dan ook geen consequenties verwacht van waterpeilverhoging op het mogelijke voortgezet agrarisch gebruik in bijvoorbeeld de Groene Schakel. Op termijn kunnen andere keuzes op een aantal locaties wenselijk zijn, bijvoorbeeld voor de realisatie van de ecologische verbindingzone door de Groene Schakel, maar ook in de ecologische verbindingzone zal geen sprake zijn van agrarisch gebruik.

10. *Er bestaan zorgen om de groen/blauwe dooradering in de Zuidplaspolder. Kan GS aangeven waar deze groen/blauwe dooradering precies komt en of daarmee voldaan wordt aan de ecologische verbindingzone? Er is verwarring wat enkele begrippen betreft, zoals de Groene Schakel, de Groene Parel, waterrijk parklandschap en de aanleg van (moeras)bos. Welke elementen vallen onder deze groen/blauwe dooradering en hoeveel landbouwgrond is daarmee gemoeid? En hoe houdt GS rekening met de aanwezigheid van vervuilde grond, met name bij de oude vuilnisstortplaats?*

Antwoord

Groen-blaue dooradering is een begrip dat is geïntroduceerd binnen het Nationaal Programma Landelijk Gebied en daarmee ook is overgenomen in het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG). Hoe dit begrip vertaald wordt naar inrichtingen binnen de Zuidplaspolder, moet nog worden bepaald. Ook moet worden onderzocht of en hoe een deel van de inrichting van de ecologische verbindingzones (EVZ's) via groen-blaue dooradering kan worden ingevuld, met name in de akkerbouwgebieden in de noordelijke Rottepolders. Groenblauwe dooradering is geen volwaardig alternatief voor een EVZ.

De ligging van de ecologische verbindingzones zijn vastgelegd in de Provinciale Omgevingsverordening (Kaart 7 Natuurnetwerk). De ligging van de EVZ tussen de Krimpenerwaard en het Bentwoud is via het Restveengebied, door de Groene Waterparel, door de Groene Schakel in het Middengebied en dan via de gemeente Waddinxveen naar het Bentwoud.

De totale oppervlakte van het tracé van de gehele EVZ tussen de Krimpenerwaard en het Bentwoud, zoals door Provinciale Staten vastgelegd in de Omgevingsverordening, is ca. 65 hectare (gemiddeld 50 meter breed en 13 kilometer lang). Een deel daarvan is agrarische grond. In de herziening van de provinciale Omgevingsverordening die in oktober 2022 is vastgesteld door Provinciale Staten, is de EVZ bewust om de oude vuilnisstortplaats heen gelegd.

Leefbaarheid

De grootste zorgen van bewoners gaan uit naar de mobiliteit oftewel het “dichtslibben” van de Zuidplaspolder en daarmee het negatieve effect op woonomgeving, gezondheid en natuur. Dit valt te lezen in de diverse zienswijzen die verenigingen, ondernemers en particulieren hebben ingestuurd.

11. *Na aanleiding van al deze zienswijzen vragen wij ons af of de bewoners wel betrokken worden bij de inrichting van het Middengebied. Kunt u aangeven hoe de burgerparticipatie of medezeggenschap voorzien is in 2023-2025?*

Antwoord

Wij gaan er van uit dat u de zienswijzen bedoelt die zijn ingediend bij de gemeente Zuidplas in het kader van het Ontwerpbestemmingsplan voor het deel van het Middengebied waar o.a. het zogenaamde Vijfde Dorp en de bedrijventerreinen worden gerealiseerd. De behandeling van deze zienswijzen en de inrichting van het Middengebied zijn een verantwoordelijkheid en bevoegdheid van de gemeente Zuidplas. De burgerparticipatie in 2023 – 2025 wordt dan ook verzorgd door de gemeente Zuidplas. Wij hebben hier geen rol in. Voor meer informatie verwijzen wij naar de stukken die het college van burgemeester en wethouders hierover naar de gemeenteraad sturen.

12. *De bewoners van het Middengebied maken zich zorgen om hun gezondheid bij de realisatie van het Vijfde Dorp en vragen heldere communicatie over zaken als geluidsoverlast, uitstoot fijn stof, onvoldoende natuur/groen en onvoldoende rust. Kan GS de ongerustheid wegnemen bij de huidige bewoners? Op welke manier zal er gecommuniceerd worden bij klachten?*

Antwoord

Ook voor deze onderwerpen geldt dat de effecten op deze onderwerpen van de ontwikkeling van het Middengebied zijn onderzocht in het provinciale MER en het gemeentelijke MER. Zie voor meer achtergronden daarover de beantwoording van vraag 9.

De inrichting van het Middengebied is een verantwoordelijkheid van de gemeente Zuidplas. De gemeente Zuidplas is dus ook verantwoordelijk voor de communicatie in het geval van eventuele klachten.

13. *Ook vragen de bewoners zich af wat het risico is van extra knutten of muggen bij een hoger waterpeil en bij vernatting van de natuur en daarmee meer risico op Malaria of Knokkelvirus? Ook door stilstaand water of moerassen/wateren die geen doorstromende meer functie hebben en tijdens jarenlange bouw, kunnen gezondheidsklachten ontstaan. Denk hierbij aan de ziekte van Weil. Hoe kijkt GS naar deze zorgen? Herkennen zij dit beeld? Wat wordt eraan gedaan om deze scenario's te voorkomen?*

Antwoord

Zoals in de beantwoording van vraag 9 is aangegeven, zal de gemeente Zuidplas de uitwerking en uitvoering van de waterpeilverhoging voor het Vijfde Dorp nader onderzoeken en hierbij maatwerk toepassen. Daarnaast zetten de gemeente Zuidplas en het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard in op het versterken van waterkwaliteit en biodiversiteit in het gebied, om daarmee een gezonde waterkundige en ecologische kwaliteit te bevorderen (bijvoorbeeld met de aanwezigheid van natuurlijke vijanden voor de mug en het voorkomen van waterstilstand).

14. *Hoe kijkt GS terug op de communicatie van de provincie richting de bewoners van het middengebied? Wat had GS en de provincie beter kunnen doen?*

Antwoord

Wij gaan er van uit dat u hiermee doelt op de communicatie van de provincie die heeft plaatsgevonden in het kader van de herziening van het provinciale Omgevingsbeleid voor het Middengebied van de Zuidplaspolder. In het kader van die herziening hebben bewoners van het Middengebied op 2 momenten een zienswijze kunnen indienen: op de Nota Reikwijdte en Detailniveau van de milieueffectrapportage (m.e.r.) en op het Ontwerp van de herziening van het provinciaal Omgevingsbeleid voor het Middengebied van de Zuidplaspolder. Wij hebben ook, zoals gebruikelijk, gecommuniceerd over de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Tevens hebben Provinciale Staten een hoorzitting georganiseerd waarin de indieners van een zienswijze die zienswijze konden toelichten.

Tegenwoordig vindt er ook een internetconsultatie plaats in het kader van een herziening van het provinciaal Omgevingsbeleid. Terugkijkend zouden wij er nu voor gekozen hebben om een dergelijke internetconsultatie ook te organiseren voor deze herziening van het provinciaal Omgevingsbeleid.

[1] <https://www.hartvanzuidplas.nl/nieuws/algemeen/26084/regio-moet-bijspringen-voor-vijfde-dorp>

Den Haag, 12 december 2023

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

plv. secretaris,

plv. voorzitter,

ir. J.C. van Ginkel MCM

drs. J.N. Baljeu